

Het Versterken van Emotieregulatie bij Jongeren met Externaliserende Gedragsproblemen.

Gepubliceerd: 03-05-2017 Laatste bijgewerkt: 13-04-2024

Doel van het huidige onderzoek is de werkzaamheid van emotieregulatietraining voor jongeren met externaliserende gedragsproblemen en een (boven)gemiddelde intelligentie (doelgroep A) of een licht verstandelijke beperking (doelgroep B) te onderzoeken...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Persoonlijkeids- en gedragsstoornissen
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON45662

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Het Versterken van Emotieregulatie

Aandoening

- Persoonlijkeids- en gedragsstoornissen

Synoniemen aandoening

Anti-sociale gedragsstoornis, gedragsproblemen

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Universiteit Utrecht

Overige ondersteuning: ZonMW

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: adolescentie, emotieregulatie, externaliserende gedragsproblemen, gerandomiseerd parallele-groepen design

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De belangrijkste uitkomstmaat is emotieregulatie. Dit zal worden gemeten met behulp van een multi-componenten benadering.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten zijn externaliserende gedragsproblemen, internaliserende problemen en mood variability.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Een groot deel van kinderen en jongeren die worden doorverwezen naar de geestelijke gezondheidszorg vertoont externaliserende gedragsproblemen, zoals agressie. Het behandelen en voorkomen van externaliserende gedragsproblemen bij jongeren heeft hoge prioriteit, omdat deze problemen ernstige negatieve gevolgen hebben, zoals afwijzing door leeftijdgenoten, schoolproblemen, criminaliteit en psychopathologie. Bovendien zijn de geschatte kosten voor de maatschappij 10 keer zo hoog voor jongeren met externaliserende gedragsproblemen.

De effectiviteit van bestaande interventies tegen gedragsproblemen verschilt echter sterk tussen cliënten en de behaalde effectgroottes zijn bescheiden. Het versterken van emotieregulatie blijkt een kernelement van interventies voor externaliserende gedragsproblemen, maar het is tot nu toe onduidelijk wat de meest effectieve manier is om emotieregulatie te versterken. Enerzijds wordt vooral gewerkt met gedragsmatige principes, anderzijds vooral met cognitieve principes. Welke van beide benaderingen (of een combinatie daarvan) het meest effect heeft op emotieregulatie en externaliserend gedrag is onbekend.

Doel van het onderzoek

Doel van het huidige onderzoek is de werkzaamheid van emotieregulatietraining voor jongeren met externaliserende gedragsproblemen en een (boven)gemiddelde

intelligentie (doelgroep A) of een licht verstandelijke beperking (doelgroep B) te onderzoeken. Met een experiment zal na worden gegaan welke benadering (cognitief versus gedragsmatig versus beide) het meest effectief emotieregulatie versterkt, om daarmee uiteindelijk de werkzaamheid van interventies tegen externaliserende gedragsproblemen te kunnen versterken.

Onderzoeksopzet

Er wordt gebruikt gemaakt van een gerandomiseerd parallelle-groepen design. Voor de doelgroep jongeren met externaliserende gedragsproblemen en een (boven)gemiddelde intelligentie (doelgroep A) zal gebruik worden gemaakt van drie condities; twee experimentele condities en één controleconditie. Voor de doelgroep jongeren met externaliserende gedragsproblemen en een licht verstandelijke beperking (doelgroep B) zal gebruik worden gemaakt van twee experimentele condities. Jongeren in de twee experimentele condities (voor zowel doelgroep A als doelgroep B) ontvangen zowel de cognitieve als gedragsmatige benadering, maar de volgorde wordt afgewisseld, zodat kan worden vastgesteld of de tweede module effect heeft bovenop de effecten van de eerst gevolgde module.

Onderzoeksproduct en/of interventie

Participanten in de experimentele condities zullen de Denk en Doe Cool training ontvangen, die bestaat uit zowel een gedragsmatige als een cognitieve module, waarbij de volgorde van de modules afgewisseld wordt. Iedere module bestaat uit 5 sessies van 45 minuten. De gedragsmatige variant (Doe Cool) richt zich onder andere op het herkennen van lichaamssignalen bij boosheid, fysieke ontspanningstechnieken, het nemen van een time-out en het inzetten van sociale vaardigheden. De cognitieve variant (Denk Cool) richt zich onder andere op het analyseren van situaties die boosheid kunnen oproepen, cognitieve ontspanningstechnieken en probleem-oplossen. Participanten met een licht verstandelijke beperking (doelgroep B) ontvangen de Denk en Doe Cool plus training, die op basis van de richtlijn effectieve interventies LVB is aangepast voor de doelgroep (zie hoofdstuk 5). Participanten in de controleconditie (doelgroep A) ontvangen care as usual, zoals deze wordt aangeboden op het Voortgezet Speciaal Onderwijs.

Inschatting van belasting en risico

De belasting van participanten is minimaal. Participanten zullen gedurende 19 weken lang een wekelijkse vragenlijst invullen, wat maximaal 2 minuten per keer zal kosten. Daarnaast zal er op vier momenten individueel data worden verzameld; dit zal per keer maximaal 30-45 minuten duren. Ook zal in drie periodes de 5-daagse Daily Diary ingevuld worden, wat maximaal 5 minuten per dag zal kosten. Tot slot zullen participanten in de experimentele condities 10 keer een individuele trainingssessie van 45 minuten ontvangen. Dit betekent dat participerende jongeren in totaal maximaal 4 uur bezig zijn met het invullen van de vragenlijsten en de hartslagvariabiliteitsmeting. Jongeren in de

experimentele condities zullen daarnaast gedurende in totaal 7,5 uur een training ontvangen.

Bovendien wordt er geen enkel risico op schade of nadelige gevolg van deelname aan het onderzoek of de training verwacht, terwijl de mogelijke bijdrage van het onderzoek aan zowel theorievorming als praktische bruikbaarheid substantieel is. Het onderzoek kan het theoretisch inzicht in de relatie tussen emotieregulatie en externaliserende gedragsproblemen vergroten. De inzichten die met het huidige onderzoek kunnen worden verworven, zijn van groot belang voor het klinische werkveld, omdat hiermee de effectiviteit van interventies voor jongeren met externaliserende gedragsproblemen kan worden vergroot. Dit is specifiek van belang voor de doelgroep, omdat emotieregulatie capaciteiten in de vroege adolescentie volop in ontwikkeling zijn. Op latere leeftijd is behandeling van externaliserende gedragsproblemen bovendien veel minder effectief en is al veel schade in de ontwikkeling opgetreden die veelal onomkeerbaar is (bijvoorbeeld schooluitval) en door eerdere behandeling voorkomen had kunnen worden.

Contactpersonen

Publiek

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Wetenschappelijk

Universiteit Utrecht

Heidelberglaan 1
Utrecht 3584 CS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Participanten zijn tussen de 12 en 16 jaar oud en ervaren externaliserende gedragsproblemen (TRF subschaal externaliserende gedragsproblemen t-score > 60). Voor doelgroep A hebben participanten een (boven) gemiddelde intelligentie (IQ > 85), terwijl voor doelgroep B participanten een licht verstandelijke beperking hebben (IQ 55-84)

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Een ernstige Autisme Spectrum Stoornis symptomen vormt het voornaamste exclusie criterium voor het onderzoek. Daarnaast zullen jongeren die de Nederlandse taal niet beheersen of ernstige gehoor- of zicht problemen hebben niet deelnemen aan het onderzoek.

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	05-11-2017

Aantal proefpersonen: 160
Type: Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO
Datum: 03-05-2017
Soort: Eerste indiening
Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Goedgekeurd WMO
Datum: 20-09-2017
Soort: Amendement
Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL61104.041.17